GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 61. *Sâmbătă 16 (28) Martie* **1885.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 se începe **unŭ nou abonamentŭ,** la care invitămŭ pe onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ şése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ **9 francĭ**
„ şése „ **18** „
„ unŭ anŭ **36** „
(în aurŭ séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.)

Rugămŭ pe domnii abonenţĭ, ca sĕ binevoiască a-şĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espediţiunea ḍiarului.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“

Braşovŭ, 15 (27) Martie 1885.

Organulŭ acelorŭ naţionalişti de tristă figură, cari, trăindŭ continuu în atingere cu factorii politicei dominante, îşĭ ţinŭ de cea mai mare onóre şi fericire d'a figura în céta mamelucilorŭ d-lui Tisza, a debutatŭ, póte pentru ultima óră, ḍilele aceste contra fóiei nóstre, publicândŭ următorulŭ comunicatŭ:

„Gazeta Transilvaniei“ nu se mulţămesce că a datŭ ansă cu telegramele sale la ştergerea societăţii de lectură „Iulia“ din Cluşiu, ci continuă mai încolo *tăciunăria sa politică (!)*, voindŭ a duce demonstraţiunile politice chiar şi în biserică, ce nu s'a mai pomenitŭ; sĕ aşédă după zidurile autonomiei bisericescĭ, de acolo dă focŭ şi nu cugetă că glónţele cu carĭ sĕ rĕspunde, crescêndŭ înverşunarea, potŭ găurí şi zidurile aceste, de carĭ avemŭ, mare lipsă spre a ne scuti naţionalitatea. Amŭ dorí deşteptarea publicului sĕ nu plece după atarĭ sfaturĭ scrîntite, sĕ nu ne periclitămŭ tóte instituţiunile şi sĕ nu se nenorocéscă atâţĭ ómenĭ prin espunerea lorŭ la persecuţiunĭ.“

Acestŭ comunicatŭ este destulŭ de caracteristicŭ şi cestiunea, de care se ocupă este destulŭ de seriósă şi impurtantă, spre a merita unŭ rĕspunsŭ din parte-ne. Preste acésta elŭ a fostŭ scrisŭ tocmai pe timpulŭ, când parte mare din archiereii noştri se aflau în Peşta şi se nasce bănuiala, că cei ce l'au compusŭ au scrisŭ chiar sub impresiunea vr'unei convorbirĭ cu unulŭ séu altulŭ dintre aceştĭ archierei.

Este fórte durerosŭ, că mai póte esistá aḍĭ unŭ curentŭ de idei, ca cele desvoltate în comunicatulŭ de mai susŭ, fie şi numai în capetele câtorva „fruntaşĭ“ rĕtăciţĭ cari aspiră la trista gloriă d'a fi trabanţii puternicilorŭ ḍilei, dér este unŭ adevĕrat periculŭ, o adevĕrată nenorocire pentru poporul românŭ, dacă asemenĭ idei potŭ străbate pănă şi în sanctuarulŭ cugetărei acelora, cărora li-a încredinţatŭ provedinţa sânta chiămare apostolicéscă: d'a păzi şi de-a apĕra poporulŭ credinciosŭ de tóte periculele, ce l'ar putea amenința, acum şi în viitorŭ.

Ce se ḍice în şirurile citate mai susŭ?

Se încarcă în spinarea „Gazetei Transilvaniei“ tóte pĕcatele, tóte nedreptăţile şi violinţele ce ḍilnicŭ le comitŭ contra nóstră cei dela putere. Noi suntemŭ de vină la tóte, pentru că sêmţimŭ românesce şi luptămŭ luptă dréptă românéscă cu adversarii némului nostru. Ei îşĭ batŭ jocŭ de Românĭ, calcă lege, ecuitate şi buna cuviinţă şi „Gazeta Transilvaniei“ le rĕspunde cu glónţe, ce le trămite în tabĕra lorŭ. Ce nesocotinţă! ce periculósă tăciunăriă politică!

Tăciunarii dela „Gazetă“ se aşédă după zidurile autonomiei bisericescĭ şi dau focŭ, fără a se gândí că duşmanulŭ inverşunatŭ va ripostá şi că glónţele lui potŭ găurí aceste ziduri.

Dar spuneţi-ne pentru Dumneḍeu prin ce sĕ delăturămŭ pericululŭ ce ne amenință dacă nu prin aceea că ne folosimŭ şi noi de armele nóstre? Orĭ dóră sunteţi de părere că „periclitarea instituţiunilorŭ nóstre“ şi prigonirile arŭ încetá, dacă „Gazeta Transilvaniei“ ar tăcé, dacă s'ar ocupá de pildă numai de „marele avantagiu alŭ reformei camerei magnaţilorŭ,“ de marile folóse ale esposiţiunei din Peşta si ale reuniunilorŭ de cultură maghiare ungurene şi ardelene?

Nu vĕ gândiţĭ ce însémnă a cere dela ostaşĭ sĕ nu pusce când se apropiă inimiculŭ de cetate? Nu se dau óre asemenĭ poruncĭ numai în nisce momente fatale, când istoria înregistréză câte o nouă trădare în faţa inimicului? Pentru ce sunt zidurile dacă nu pentru aceea ca sĕ te aperi îndĕrĕtulŭ lorŭ? Sĕ fi aşteptatŭ óre noi, ca gendarmii ungurescĭ sĕ între mai ântêiu nestinghiriţĭ în cetatea autonomiei nóstre bisericescĭ? Óre mai putémŭ atuncĭ asvêrli vr'unŭ glonţŭ în tabĕra inimică, când amŭ fi fostŭ încunjuraţĭ de ei?

Ce mare contrastŭ între starea adevcrată a lucrurilorŭ, care nu mai e aḍi nimĕrui necunoscută, şi între îngrijirea ce o făţărescŭ „fruntaşii“ cu capetele plecate din Pasta, pentru ca nu cumva sĕ se facă vr'o gaură în zidurile autonomiei nóstre bisericescĭ!

O, Dómne, ce bine ar fi dacă zidurile acestea arŭ fi încă neatinse de ghiulele inimice! Numai în Pesta se mai potŭ aflá ómenĭ atâtŭ de orbĭ, carĭ sĕ nu vaḍă spărturile grozave făcute în ele mai alesŭ dela 1879 încóce.

Dar cestiunea acésta este multŭ mai dificilă, decâtŭ ca s'o putemŭ termina numai într'unŭ articulŭ. Vomŭ cercetá, cine suntŭ „tăciunarii politicĭ:“ aceia cari luptă cu poporulŭ în contra violinţelorŭ şi abusurilorŭ, séu câteva Escelenţe şi Ilustrităţĭ, cari pretindŭ ca, spre a nu li se face lorŭ nicĭ o incomodare, noi sĕ tăcemŭ cu toţii şi întregŭ poporulŭ sĕ se îndrepte după dênşii, lăsându'şĭ totŭ: limbă, naţionalitate, avere şi viitorŭ în prada duşmanului neîmpăcatŭ?

—o—

CRONICA POLITICĂ.

Despre starea în care se află momentanŭ cestiunea graniţelorŭ afgane, se scrie din Londra către „Pol. Corr.«, că guvernulŭ englesŭ, care prin arangeamentulŭ dela 16 Martie n. a recunoscutŭ numai de faptŭ ér nu şi de dreptŭ ocupaţiunile îndeplinite din partea Rusiei, caută a îndupleca pe cabinetulŭ rusŭ ca sĕ trimétă unŭ comisarŭ pentru o definitivă resolvare a liniei de graniţă, spre a se termina câtŭ mai repede acéstă cestiune. Cabinetulŭ din Petersburgŭ însĕ din parte'i doresce, ca mai ântêiu sĕ premérgă o înţelegere asupra principielorŭ ce au sĕ servéscă ca basă regulării graniţelorŭ. Guvernulŭ englesŭ, care pune preţŭ pe o repede stabilire a liniei de graniţă, pe basa dreptului popórelorŭ, între teritorulŭ afganŭ şi turcomanŭ, pare inclinatŭ a ţiné sémă de dorinţa Rusiei pănă la unŭ punctŭ órecare. In multe cercurĭ din Londra se observă şi din partea Rusiei acelaşŭ gradŭ de interesŭ pentru o repede aplanare a diferenţelorŭ, ca şi din partea Angliei, şi sĕ esprimă temerea că Anglia s'ar putea vedea silită se tragă linia de graniţă după placulŭ ei, fără consideraţiune la Rusia şi sĕ'şĭ asigure respectulŭ necesarŭ din partea tuturorŭ vecinilorŭ.

*

Evenimentele din ḍilele acestea din Sudanŭ au datŭ deocamdată pe Mahdiu uitărei, îndreptându-se atenţiunea asupra locotenentului sĕu Osman Digma, care a desvoltatŭ o resistenţă hotărîtóre în contra Englesilorŭ. Aḍĭ mărturisescŭ chiar cele mai şovinistice ḍiare englese, că lupta ce s'a datŭ Duminecă între trupele generalului Graham şi ale lui Osman Digma a căşunatŭ o tristă surprindere trupelorŭ englese în urma nedestoiniciei şi negligenţei conducerei. Unŭ oficerŭ englesŭ din Suachimŭ scrie, că nicĭ unŭ subofícerŭ, care a eşitŭ acum din scólă, n'ar putea manevra mai rĕu ca generalii, carĭ nu sciu nicĭ măcar atâta, că ce face duşmanulŭ la o distanţă de 500 de paşĭ. Amĕnuntele luptei de Duminecă sunt îngroḍitóre şi, după cum observă ḍiarele oposiţionale, tote sunt zadarnice, deórece guvernulŭ renunţă, celŭ puţinŭ pentru Anglia, la Sudanŭ şi la Egiptŭ.

*

Din Belgradulŭ sêrbescŭ se scrie dela 22 Martie n., că meetingulŭ ce l'au ţinutŭ în Vrania Sêrbii macedonenĭ cuprinde afară de manifestaţiunile meetingurilorŭ din Belgradŭ şi din Nişŭ, şi recunóscerea refusării pronunţate din partea patriarchului ecumenicŭ din Constantinopole, de a încorpora diecesele Uschibului şi Ochridei cu exarchatulŭ bulgărescŭ. Totdeodată se recunósce atitudinea corectă a Grecilorŭ faţă cu agitaţiunile Bulgarilorŭ în Macedonia şi în Sêrbia veche. Consistoriulŭ metropolitanŭ a luatŭ decisiunea, sub presidiulŭ Mitropolitului Teodosiu, ca mileniulŭ lui Metodiu şi Cirilŭ sĕ se serbeze în Belgradŭ numai ca o festivitate locală bisericéscă.

*

După scirile cele mai nouĕ comisiunea pentru canalulŭ de Suez, care a fostŭ însărcinată sĕ lucreze unŭ elaboratŭ, se va întruni la 15 Aprilie. In ceea ce privesce programulŭ comisiunii lucrulŭ nu este tocmai lămuritŭ. Celŭ puţinŭ în privinţa acésta a datŭ mai deunăḍile ministrulŭ de esterne alŭ Spaniei indicaţiunĭ în acestŭ înţelesŭ. După declaraţiunile ministrului spaniolŭ ar fi fostŭ vorbă între Spania, Italia, Francia, Germania şi Anglia despre ţinerea a două conferinţe în Paris, o conferinţă prealabilă, care sĕ se ocupe cu cestiunea datoriei egiptene şi altă conferinţă principală, care s'ar ocupa nu numai cu neutralisarea canalului de Suez, ci şi cu tótă cestiunea egipténă. Acésta ar fi o surprindere şi este întrebarea, că óre Anglia se va învoí ca sĕ se mai pună pe tapetŭ tótă cestiunea egipténă?

—o—

Afacerea convenţiunei comerciale între Austro-Ungaria şi România.

Cetimŭ în „Românulŭ“ de Jòi:

Intr'unulŭ din numerile trecute vorbindŭ de închiderea graniţelorŭ vitelorŭ nóstre de către Austro-Ungaria şi de călcarea convenţiunei comerciale, încheiată cu acéstă putere, presupuserămŭ casulŭ când n'ar mai esistá o asemenea convenţiune şi Austro-Ungaria ar închide graniţele ei mărfurilorŭ nóstre, şi întrebarămŭ: Cine ar perde mai multŭ? România séu Austro-Ungaria? România, care în 1883, a esportatŭ în Austro-Ungaria mărfurĭ pentru 71,478,385 lei, séu Austro-Ungaria, care în acelaşŭ anŭ a esportatŭ în România mărfurĭ pentru 153,972,506 lei? Dovedirăm atuncĭ, şi ne vomŭ încerca sĕ mai dovedimŭ şi cu acéstă ocasiune, că închişĭ fiindŭ despre Austro-Ungaria, nu noi vomŭ fi cari vomŭ perde, în raportŭ cu ceea ce importămŭ şi esportămŭ aḍĭ.

Austria propriu ḍisă, are fabricele şi industria ei, pentru ale cărorŭ producţiunĭ celŭ mai mare debuşeu este România. In 1883, numai Austria a importatŭ mărfurĭ în România pentru o sumă de peste 100,000,000 lei, din 153,972,506 lei. Restulŭ de aprópe 50,000,000 lei a fostŭ numai pentru nisce articole de schimbŭ între producţiunile ungare şi producţiunile nóstre.

Austria decĭ cu industria ei se găsesce în condiţiunĭ astfelŭ faţă cu România, încâtŭ este ţinută sĕ recunóscă, că nu nouĕ ne-ar aduce vĕtămare când n'ar fi cu putinţă o convenţiune încheiată pe basa reciprocităţii

de interese. Adevĕrulŭ acesta îlŭ recunoscŭ însĕ şi o fóiă din Viena »Deutsche Zeitung,« alŭ cărei articolŭ, privitorŭ la denunciarea convenţiunei comerciale, îlŭ puserămŭ deja în vederea cetitorilorŭ.

Fóia vieneză ḑise:

»România, prin convenţiune, a speratŭ a'şi asigura esportulŭ de vite şi de cereale. Dér Austro-Ungaria prin desele epizootii ce bântue în România, a fostŭ nevoită a închide graniţele atâtŭ pentru vitele din Moldova şi Valachia, câtŭ şi pentru cele din Rusia. România, întemeindu-se pe convenţiunea comercială, a reclamatŭ, a protestatŭ şi a ameninţatŭ chiar cu represalii. Tóte acestea însĕ au rĕmasŭ şi au trebuitŭ sĕ rĕmână fără resultatŭ, pentru că Austria trebuia sĕ aibă în vedere nu numai cultura ei de vite, dér chiar şi aceea ca ţĕrile din occidentŭ sĕ nu-i închidă şi ei graniţele.«

Se scie şi este bine constatatŭ că, încă din anulŭ trecutŭ, epizootia nu mai este în ţĕră; prin urmare nicĭ unŭ cuvêntŭ n'a putută sĕ mai fiă pentru ca graniţele sĕ rĕmână şi aḑĭ închise vitelorŭ nóstre, fără ca convenţiunea încheiată sĕ nu fiă călcată. Inţelegemŭ ca Austro-Ungaria sĕ îngrijéscă de cultura vitelorŭ ei, dér nu înţelegemŭ sĕ ni se ia putinţa ce-lŭ avemŭ în schimbŭ pentru marile avantage ce i-amŭ datŭ. Pe câtŭ pare, decĭ, unŭ altulŭ este motivulŭ vecinilorŭ noştri: acela d'a pune în aplicare — cu tótă convenţiunea încheiată cu dânşii — sistema protecţionistă faţă cu vitele nóstre, după cum voesce sĕ adopte acéstă sistemă şi pentru industria lorŭ faţă cu industria francesă şi germană. Orĭ câtŭ de întemeiatŭ ar putea fi acestŭ motivŭ, convenţiunea comercială nu espiră decâtŭ la 31 Maiu 1886, şi până la acestŭ termenŭ credemŭ, că ea nu se putea înlătura.

In ceea ce privesce cerealele nóstre, fóia vieneză, după ce ne spune, că »încetarea scutirii de vamă a cerealelorŭ române formézǎ astăḑĭ unŭ punctŭ principalŭ în programa politicei comerciale a Ungariei,« se grăbi a adăoga:

»In acéstă cestiune însĕ e vĕditŭ, că Austria n'are interesŭ comunŭ cu Ungaria. Pentru Ungaria, România e unŭ concurentŭ agricolŭ, pe câtă vreme pentru Austria ea este unŭ importantŭ debuşeu alŭ produselorŭ sale industriale.«

Şi mai la vale:

»Interesulŭ Austriei e de sigurŭ sĕ împlinéscă orĭ-carĭ dorinţe ale României în privinţa producţiunilorŭ agricole, ca în schimbŭ sĕ obţiă câtŭ sĕ póte mai favorabile condiţiunĭ pentru esportulŭ articolelorŭ sale industriale.

».....România de sigurŭ că va pune marĭ tacse vamale pe articolele nóstre industriale, ca, eventualŭ prin reducerea lorŭ în urma negocierilorŭ, sĕ obţie dela noi avantage în privinţa esportului ei de cereale, cărora avantage Ungaria are sĕ se opună în paguba fabricanţilorŭ nostri.«

Suntemŭ, decĭ, însciinţaţĭ la timpŭ, de înşii vecinii noştri. Politica comercială a Austro-Ungariei faţă cu noi este înfăţişată în modulŭ celŭ mai lămuritŭ: Austria voesce sĕ obţie în viitorŭ câtŭ se póte mai favorabile condiţiunĭ pentru esportulŭ articolelorŭ sale industriale, ér Ungaria tinde a pune câtŭ mai multe piedecĭ esportului cerealelorŭ nóstre, după cum a pusŭ acelea-şĭ piedecĭ esportului vitelorŭ nóstre. Ce va urma din lupta de interese economice ale acestorŭ două ţĕrĭ, cugeta-vomŭ şi vedea-vomŭ, dér ceea ce scimŭ este ce voesce şi una şi alta. Amêndouĕ împreună, câtŭ şi fie-care în parte, tindŭ a-şĭ asigurá economia lorŭ în paguba economiei nóstre.

SCIRILE ḐILEI.

In privinţa arestării ce s'a făcutŭ prin d. procurorŭ Kenyeres la gara de aci, amŭ primitŭ următórele informaţiunĭ: La 17 Martie n. sosindŭ trenulŭ de pe linia Pesta-Predealŭ la gara din Braşovŭ, conducĕtorulŭ postalŭ a predatŭ aici servitorului postalŭ Kiss mai multe pungĭ cu banĭ trimise din Pesta, între care şi una espedată din Cluşiu. La Predealŭ Kiss desfăcŭ singurŭ pungile, şi amploiatulŭ postalŭ însărcinat cu primirea lorŭ, spre a se trimite la destinaţiă, observă că dintr'o scrisóre cu banĭ de 5000 fl. ce se afla în punga cea din Cluşiu lipseau 2000 fl. D. procurorŭ din Braşovŭ, fiindŭ avisatŭ, a dispusŭ arestarea lui Kiss, ce s'a şi esecutatŭ, ér nu a amploiatului postalŭ din Predealŭ cum ni se comunicase ântêiu. Directorulŭ poştelorŭ a sositŭ aci din Sibiiu ca sĕ cerceteze casulŭ. Nu se scie încă, dacă Kiss s'au altulŭ a comisŭ furtulŭ pe liniă până la Predélŭ. Totŭ în astfelŭ de împrejurărĭ au dispărutŭ şi în anulŭ trecutŭ în Pesta cei 240,000 fl.

—0—

In »Intrunirea literară de Joi, carea a fostŭ ultima în aceste două cicle, a tractatŭ d. prof. Ioanŭ Socaciu o temă economică „despre capitalŭ.“ D-şóra Elena Dimitriu a cetitŭ o poemă de Zamfirescu, ér d. prof. Ioanŭ Popea a încheiatŭ printr'unŭ discursŭ, în care a arĕtatŭ însemnătatea acestorŭ convenirĭ literare.

—0—

»Biblioteca damelorŭ“ de aci, care e pusă sub scutulŭ »Reuniunei femeilorŭ române,« va rĕmânea deschisă până la finea lui Maiu.

Mai mulţĭ cetăţenĭ ungurĭ au înaintatŭ ministrului de interne Tisza o petiţiune, prin care cerŭ ca sĕ opréscă în Ungaria „Dicţionarulŭ de conversaţiune“ alŭ lui Kürschner din Germania, pentru motive c'acestŭ dicţionarŭ, pe lângă alte neesactităţĭ, ar conţine pe pagina 91 că Maghiarii arŭ fi de origină slavonă.

—0—

Direcţiunea căii ferate a Someşului a pusŭ la disposiţiune 100 de bilete de drumŭ cu preţulŭ jumĕtate pentru cei ce vorŭ visitá adunarea reuniunei de maghiarisare ardelene, ce se va ţiné la 12 Aprilie n. în Cluşiu.

—0—

Băile Tuşnadului se vorŭ arendá la 7 Aprile n. prin licitaţiune publică celui ce va oferí mai multŭ.

—0—

Alţĭ trei membri fundatorĭ, cu câte 100 fl., a câştigatŭ reuniunea de maghiarisare din Cluşiu.

—0—

Inteliginţa română din Orăştiă, împreună cu alţĭ fruntaşĭ de acolo, au ţinutŭ Duminecă în 22 Martie o conferinţă, în care au desbătutŭ salutara ideă de a înfiinţa o Bancă română, pe acţiunĭ cu unŭ capitalŭ fundatorŭ de 25,000 fl., împărţitŭ pe 500 de acţiunĭ de câte 50 fl. Deja la conferinţă s'au subscris 200 de acţiunĭ. Acestea se vorŭ solvi succesivŭ şi anume la începutŭ 10%, după două lunĭ éraşĭ 10%, ér la înfiinţarea definitivă 10%, cu totulŭ 30%. Restulŭ se va încasa mai tărḑiu după cum vorŭ cere trebuinţele băncii.

—0—

La oficiulŭ postalŭ din Muraszombat s'a descoperitŭ o defraudare de 10,000 fl.

—0—

»Voinţei Naţionale“ i se comunică, că H. Schnirer ceaprazarŭ din Bucurescĭ a încetatŭ plăţile cu unŭ pasivŭ de 80,000 lei.

—0—

Meseriaşii de încălţăminte din Bucurescĭ au ţinutŭ o adunare, la care au asistatŭ câţĭ-va deputaţĭ şi ministrulŭ domenielorŭ şi agriculturii Stolojanŭ. După mai multe discursurĭ, s'a hotărîtŭ sĕ se facă unŭ memoriu guvernului şi corpurilorŭ legiuitóre, în care sĕ se arate neajunsurile ce sufere industria încălţămintelorŭ în ţară, din causa convenţiunii comerciale cu Austro-Ungaria.

—0—

Unŭ comitetŭ centralŭ alŭ clerului mireanŭ din România adreséză unŭ apelŭ către toţĭ preoţii din ţară, învitându-i a se întruni în congresŭ la Focşanĭ. Scopulŭ congresului este, ca preoţii sĕ se sfătuéscă între dênşii asupra ridicării bisericei la adevĕrata ei menire. Cestiunile ce se vorŭ trata suntŭ următórele: I. Organisarea scolilorŭ eclesiastice şi punerea lorŭ în armoniă cu instrucţiunea şi educaţiunea generală a statului. II. Punerea în armoniă a regulamentelorŭ de disciplină bisericéscă cu legile statului. III. Controlulŭ neadormitŭ alŭ statului asupra jurisdicţiunei şi administraţiunei bisericescĭ, şi IV. Instituirea unui sinodŭ compusŭ din tóte elementele bisericei, în care, pe lângă mitropoliţĭ şi episcopĭ, sĕ ia parte preoţĭ de mirŭ şi laicĭ, bărbaţii devotaţĭ studielorŭ filosofice-religióse. Ḑiua întrunirei congresului se va anunţa mai tărḑiu.

—0—

Locotenentulŭ Iónŭ Popleceanu dela alŭ 28 bat. de vênĕtorĭ este transferatŭ dela institutulŭ geograficŭ militarŭ la batalionŭ.

—0—

Cincĭ oficerĭ prusianĭ de artileriă au fostŭ concediaţĭ spre a merge la Congo, ca sĕ organiseze trupele principilorŭ negri de acolo.

—0—

La însărcinarea Sultanului, va plecá la Berlinŭ o deputaţiune, ca sĕ felicite pe prinţulŭ Bismarck pentru a 70 aniversare a nascerei şi sĕ-i dea ordinulŭ »Nişan-Iftihair« (ordinulŭ gloriei).

—0—

Ḑiarulŭ »Deutsche Wacht« din Cilli a fostŭ confiscatŭ pentru unŭ articulŭ scrisŭ în contra opririi sĕrbătórei lui Bismark.

—0—

Soţia unui mĕsarŭ sĕracŭ din Sighişóra a nâscutŭ la 21 Martie trei copii: 2 băieţĭ şi o fată, carĭ trăiescŭ. Sĕrmanulŭ mĕsarŭ are acum 9 copii în casă.

BEUTURA DE VINARSU ŞI POPORULU.

Braşovŭ 15 Martie.

In tóte statele europene se audŭ pe tótă ḑiua plângerile cele mai triste şi mai posomorîte, că poporulŭ se află într'o decădinţă teribilă, morală şi fisică. Şi óre cărei împrejurărĭ este a i-se atribuí acéstă decadinţă şi ruinare morală şi materială? Nicĭ uneia mai multŭ decâtŭ consumaţiunii celei escesive a beuturilorŭ spirituóse. Statulŭ prin degenerarea ómenilorŭ se vede ameninţatŭ în interesele sale fundamentale. Era lucrulŭ firescŭ, ca ómenii politicĭ sĕ încépă a se ocupa cu acéstă bólă periculósă socială, spre a află medicina, prin care ar puté-o combate cu succesŭ spre binele şi fericirea bietei omenirĭ, care din causa lipsei alimentaţiunii suficiente se aruncă orbesce în braţele beţiei de bĕuturĭ şi spirtuóse, ce dărăpănă forţele trupescĭ şi sufletescĭ, ale omului şi din fiinţă omenéscă îlŭ face fiinţă dobitocéscă, care nu se mai însufleţesce pentru nicĭ o ideă mare şi resolută bărbătéscă.

Acuma s'a constatatŭ, că popórele cele rĕu hrănite suntŭ espuse mai tare la puţina bĕutură de rachiu. La noi în Ardélŭ bea poporulŭ românescŭ rachiu séu vinarsŭ multŭ, numai decând s'au întrodusŭ în ţera nóstră fabricile cele multe de rachiu pulurosŭ jidovescŭ. Inainte de anulŭ 1848 bea poporulŭ românŭ rachiu fórte puţinŭ şi şi acela şi'lŭ fàcea dênsulŭ din prune, trevere şi din drojdii, dérǎ astăḑĭ s'a umplutŭ ţera de vinărsării jidovescĭ şi numai de când poporulŭ nostru bea rachiu într'o mĕsură atâta de mare, după cum vedemŭ că bea, a începutŭ a decădé vĕḑêndŭ cu ochii. Pe lângă bĕutura escesivă de vinarsŭ mai vine şi alimentaţiunea miserabilă, pentru că hrana principală astăḑĭ în genere la poporulŭ nostru este mămăliga, care nutresce pe omŭ fórte insuficientŭ.

Dintre tóte guvernele europene numai celŭ elveţianŭ s'a ocupatŭ cu acéstă cestiune importantă şi a aflatŭ, că poporulŭ bea rachiu atâtŭ acasă câtŭ şi în cârciumă, din causă că s'au scumpitŭ alimentele şi apoi a şi căutatŭ unele mijlóce paliative, care însĕ nu vorŭ duce la scopulŭ doritŭ. La noi nimenĭ pe lume nu se interesézǎ de sórtea bietului poporŭ, ci toţĭ din tóte părţile îlŭ asuprescŭ şi'lŭ despóe, şi elŭ în desperaţiunea sa alérgă la bĕutura de rachiu în care află mângâere şi alinare de durerile şi de năcazurile ce-lŭ apasă şi-lŭ culcă la pămêntŭ.

Dacă conducĕtorii poporului românŭ nu se vorŭ gândi cu tótă seriositatea recerută la salvarea poporului câtŭ mai curêndŭ din braţele beţiei de rachiu, atuncĭ se va prăpădí şi poporulŭ românŭ ca şi acele popóre sĕlbatice, pe carĭ le-au învĕţatŭ popórele civilisătóre europene a bé vinarsŭ.

Cugetaţi fórte seriosŭ, cărturarilorŭ românĭ, asupra acestei ce-tiunĭ vitale pentru poporulŭ nostru, că nu-i glumă.

Deşteptaţi-vĕ odată şi vedeţĭ cu ochii deschişĭ prăpastia ce ne ameninţă sĕ ne înghiţă de vii. —.—

Principiile anarchiştilorŭ.

Sub acestŭ titlu a publicatŭ Georg Adler în revista „Nord und Süd« unŭ articulŭ, în care arată fasele, prin care a trecutŭ teoria anarchistă până aḑĭ. Fiindŭ anarchismulŭ o nenorocită cestiune, care predomineză în timpulŭ de faţă opinia publică, credemŭ a nu fi fără interesŭ, ca sĕ o facemŭ cunoscută şi publicului nostru cetitorŭ mai de-apróape, ca sĕ scie ce suntŭ acei anarchişţĭ, carĭ au umplutŭ de gróză societatea.

Adler îşĭ începe articululŭ cu studiulŭ scrisorilorŭ lui Proudhon, nâscocitorulŭ anarchismului.

Proudhon a întrebuinţatŭ mai ântêiu cuvêntulŭ »Anarchiă«, care până pe timpulŭ sĕu era identicŭ cu »chaos“ şi »disordine« pentru espresiunea unei stărĭ sociale ideale, în care prin principiulŭ „nestăpânirei« (ἀναρχία, verbalŭ: ne-stăpânire) trebuia sĕ se eschidă servilismulŭ de atuncĭ. In chipulŭ acesta a voitŭ autorulŭ francesŭ sĕ pună ordinea socială viitóre în flagrantă contraḑicere cu istoria trecutului, ale cărei note caracteristice — după părerea sa,— erau apĕsarea şi sila.

Deducţiunea lui Proudhon e următórea: Intr'unŭ statŭ, în care domnesce adevĕrată şi deplină libertate, principiulŭ egalei îndreptăţirĭ, care singurulŭ este dreptŭ, trebue sĕ reguleze tóte relaţiunile dintre ómenĭ. Fiecare va primí în chipulŭ acesta dela celălaltŭ, atâtŭ câtŭ i-a datŭ, va sĕ ḑică, venitulŭ fie-căruia va corespunde muncei sale. Prin urmare, dacă la acelaşŭ lucru au lucratŭ mai mulţĭ de o potrivă bine, toţĭ trebue sĕ se împărtăşéscă egalŭ din productulŭ comunŭ. Acésta însĕ nu se întêmplă în economia »capitaliştilorŭ« modernĭ. Căcĭ proprietarulŭ, care nu muncesce mai nimicŭ, trage venitulŭ intereselorŭ, rentei şi chiriei etc., ceea ce e în contra orĭ-cărei dreptăţĭ. Astfelŭ proprietatea devine furtŭ. »La propriété c'est le vol,“ eată conclusiunea, la care a ajunsŭ Proudhon încă în 1840 în opulŭ sĕu »Qu'est-ce que la propriété?«, pe care a susţinut'o totdeuna. Ba, în unulŭ din opurile sale din urmă în »Justice dans l'église et dans la révolution« (din 6 tomurĭ) îşĭ ţine de fala lui cea mai mare, că a pronunţatŭ elŭ mai ântêiu acelŭ cuvêntŭ. »Acéstă definiţiune (a proprietăţii) — ḑice elŭ — e a mea; eu n'o dau nicĭ pentru 10 milióne de ale lui Rothschild.«

Din amintitele erorĭ principale, ce se comitŭ în societatea modernă, deduce Proudhon tóte relele esistente şi cu deosebire miseria masselorŭ.

De aceea e lucru consecventŭ, că elŭ aştéptă delăturarea acestorŭ rele dela o nouă ordine socială, care sĕ-i dea fie-căruia ceea, ce merită pentru munca sa.

Pentru scopulŭ acesta — după Proudhon — nu e de ajunsŭ o reformă în statŭ, cum credŭ socialiştii. Nu,

ci întregŭ statulŭ trebue nimicitŭ, căcĭ în casulŭ celŭ mai bunŭ elŭ însemnéză domnia maiorităţii, prin urmare suprimarea minorităţii şi astfelŭ eternisarea nelibertăţii.

Dar ce stare socială sĕ se ridice pe ruinele statului? O administraţiă, rĕspunde teoreticulŭ anarchismului, care are sĕ îngrijéscă, ca averea privată, ce are sĕ rĕmână şi în viitorŭ, sĕ nu se folosĕscă rĕu. Producentulŭ póte numí pămentulŭ, uneltele, clădirile etc. proprietatea sa, dar sĕ nu pretindă pentru sine din mărfurile produse cu aparatele lui nimicŭ mai multŭ, decâtŭ a lucratŭ. Fiindŭ averea propriă permisă, lucru naturalŭ nicĭ concurenţa nu va fi interḑisă; ba va fi o emulaţiune şi mai viuă şi mai generală economică, pentru că nimenea nu va fi eschisŭ dela acésta din lipsa mijlócelorŭ, cum se întêmplă în ḑilele nóstre.

Tóte relaţiunile dintre cetăţenĭ se vorŭ regula prin contracte. Legĭ nu mai esistă. Prin urmare întréga justiţiă şi poliţiă e de prisosŭ. »Regimulŭ industrialŭ (va sĕ ḑică anarchisticŭ) — ḑice Proudhon în »Idée générale de la Révolution« — împacă interesele, carĭ ..... resultă din compararea valórei şi a proprietăţii. Ce serviciu ar avea sĕ aducă guvernulŭ într'o atare stare de lucrurĭ? Ce ar mai fi lipsă de pedépsă? de justiţia? Contractulŭ deslégă tóte problemele acestea. Producentulŭ se înţelege cu consumentulŭ sĕu, ţĕranulŭ cu comuna, comuna cu districtulŭ, districtulŭ cu departamentulŭ ş. c. l. Totdéuna e vorba de interesulŭ egalŭ, elŭ are sĕ fie pusŭ în cumpĕnă şi aşa ecvilibrulŭ stabilitŭ, se continuă până în infinitŭ.«

Proudhon nu aştepta, ca unŭ sufragiu universalŭ sĕ întroducă ordinea sa armonică; căcĭ acesta, adecă sufragiulŭ universalŭ n'avea nicĭ o trecere înaintea lui.

Dar elŭ n'a dedusŭ de aci, precum au făcutŭ anarchiştii de mai târḑiu, necesitatea principială a unei procederĭ cu forţa şi agitaţiunei la revoltă.« „S'au născutŭ odată ideile« — ḑice elŭ în „Justice dans l'église et dans la révolution« — »se ridice petrile trotoarului de sine, de cumva guvernulŭ nu este destulŭ de înţeleptŭ, ca sĕ nu le aştepte. Dacă nu va face astfelŭ, tóte nu ajută nimicŭ.«

Gustulŭ individualŭ şi arbitriulŭ subiectivŭ au trebuitŭ sĕ producă în consecinţele lorŭ idei destructive. Şi că Proudhon încă n'a fostŭ liberŭ de astfelŭ de idei, că elŭ trebue privitŭ în parte ca complice intelectualŭ în principiile lui Bakunin despre »Pan-destruction,« se póte dovedi prin unele pasage din scrierile sale, precum d. e. în opulŭ despre „proprietate« se află: »Eu amŭ juratŭ, că voi rĕmânea credinciosŭ lucrării mele de nimicire; eu nu voiu înceta a urmărí adevĕrulŭ până şi prin ruine. Urăscŭ lucrulŭ pe jumătate, şi mi se póte crede, fără a mai spune: că dacă amŭ cutezatŭ a pune mâna pe lada sfântă a proprietătii, nu mĕ voiu mulţămĭ sĕ ridicŭ numai coperişulŭ. Tóte secretele nedreptăţii trebuescŭ descoperite, mesele societăţii cei vechĭ sdrobite şi tóte obiectele vechiului cultŭ aruncate porcilorŭ.«

Ce-i droptŭ, Proudhon a aflatŭ mulţĭ, carĭ au admiratŭ dialectica deducţiunilorŭ sale, puterea retoricei sale şi frumseţea diabolică a limbei sale, însĕ numĕrulŭ aderenţilorŭ sĕi era atuncĭ fórte neînsemnatŭ. Ba, învĕţăturile sale au aflatŭ în Germania unŭ rĕsunetŭ relativŭ mai mare, ca în Francia. Astfelŭ publicară Max Stirner (în opulŭ sĕu »Der Einzige und sein Eigenthum«), Karl Grün (»Socialen Bewegung in Frankreich und Belgien«), Alfred Meissner („Revolutionären Studien aus Paris) şi alţii părerile Francesilorŭ cu puţine modificaţiunĭ.

Câţiva anĭ după mórtea lui Proudhon (1856) se începŭ o mişcare în masse, carĭ au proclamatŭ »anarchia« ca ţinta lorŭ, carĭ şi-au formatŭ programulŭ lorŭ pe basa sistemului francezŭ.

Urzitorulŭ partidei acesteia a fostŭ Rusulŭ Mihail Bakunin. Născutŭ în a. 1814 a fostŭ oficer de artileriă, nemulţămitŭ însĕ cu regimulŭ de atuncĭ a părăsitŭ acéstă carieră. In a. 1843 trecù prin Germania în Elveţia, unde intrà în relaţiunĭ cu agitaţiunea comunistică condusă de Weitling. In anulŭ următorŭ îlŭ găsimŭ în Paris, unde lucrà la »Reforma« ultraradicală şi în reuniunea „Vorwärts« a Germanilorŭ social-democraţĭ. In 1848 venì în Germania, după ce primì parale de călĕtoriă dela guvernulŭ provisoricŭ din Paris. Acesta (adecă guvernulŭ) voia sĕ se scape cu orĭce preţŭ de revoluţionarulŭ Bakunin. Unŭ membru alŭ guvernului, Flocon, sĕ fi ḑisŭ: dacă ar posede Francia 300 de Bakuninĭ, nu s'ar mai putea guverna. In Germania a luatŭ parte la diferite scandale, până ce în 1849, cu ocasiunea rĕscólei din Maiu, fù prinsŭ în Dresda cu armele în mână. Austria şi Rusia pretinseră numai decâtŭ estradarea lui. Fù transportatŭ în Rusia, şi aci condamnatŭ la închisóre pe viaţă. După 8 anĭ de închisóre fù agraţiatŭ sub condiţiunea de a emigra în Siberia. De aci îi succese sĕ scape în 1861. Se duse la Londra, unde începù din nou radicalismulŭ sĕu socialisticŭ. Numai prin agitaţiune ajunse Bakunin la anarchismŭ, a cărui principii le comunică elŭ în 1869 »alianţei democraţiei socialistice« întemeiate de curêndŭ. Nu multŭ după întemeiarea acestei »alianţe« isbucnì rĕsboiulŭ franco-germanŭ. Din acestŭ incidentŭ Bakunin publică douĕ broşurĭ fulminante contra Germaniei: »Lettres à un Français sur la crise actuelle« şi »L'empire Knonto-germanique et la revolution sociale.« In acestea tractéză rĕsboiulŭ din punctulŭ de vedere alŭ anarchismului, desvoltândŭ principiile fundamentale ale acestuia.

In Septemvre 1870 Bakunin se încercă a pune în praxă doctrina sa, vrêndŭ a preface Lyonul într'o comună independentă revoluţionară, — ceea ce lucru naturalŭ, nu-i rĕuşì de locŭ.

In 1871 Bakunin intrà cu conmembrii alianţei sale în »asociaţiunea lucrătorilorŭ internaţionalĭ«, inspirată de Karl Marx. In urma unei certe cu comitetulŭ centralŭ din Londra elŭ fù eschisŭ din asociaţiune; dar avea pe partea sa secţiunile acesteia din Spania, Italia, Belgia şi Elveţia.

Polemica, ce a avut'o cu Marx, nu l'a împedecatŭ de a desvolta o agitaţiune energică cu deosebire spre Rusia şi spre Italia. Dintre broşurile şi articulii de ḑiare, care i-a publicatŭ spre acestŭ scopŭ, este remarcabilă scrierea îndreptată contra republicanilorŭ Mazzini „La théologie politique de Mazzini et l'internationale« (1872), care conţine o espunere a mai multorŭ principii anarchiste.

Mai târḑiu, slăbindu-i puterile corporale, s'a retrasŭ Bakunin la Locarno, unde murì în 2 Iulie 1876.

Teoriile acestui revoluţionarŭ slavŭ sunt astăḑĭ, ca şi pe timpulŭ sĕu, dătătóre de mĕsură pentru anarchism lŭ romanicŭ.

In ce privesce esenţa criticei asupra ordinei actuale, Bakunin repetéză numai doctrina lui Proudhon despre proprietatea furată. Intr'atâtŭ are aşa dar Bakunismulŭ unŭ punctŭ comunŭ de mânecare cu socialŭ-democraţia internaţională, care încă admite teoria lui Prouhon.

Mai departe consună Bakunin cu ceilalţĭ socialiştĭ, căcĭ şi elŭ privesce organisaţiunea actuală a societăţii ca unica causă a tuturorŭ crimelorŭ. Elŭ declară, conformŭ acestei părerĭ, de absurditate şi nebuniă non plus ultra din partea societăţii, pedepsirea criminaliştilorŭ.

»Teoria despre vină şi pedépsă — ḑice anarchistulŭ rusŭ — purcede din Teologiă, va sĕ ḑică din combinaţiunea paradoxului cu ipocrisia religiósă.«

In o contraḑicere pronunţată cu socialŭ-democraţia stau părerile autorului din cestiune cu privire la statŭ, pe care elŭ nu-lŭ combate numai în forma sa de până acum, ci principialŭ şi în orĭ-ce formă. „Cine se declară pentru statŭ — ḑice elŭ — sĕ se declare şi pentru stăpânire; şi de óre ce orĭ ce stăpânire presupune că există supuşĭ, adecă stăpâniţĭ, astfelŭ orĭ şi ce statŭ trebue sĕ stea în contraḑicere cu adevĕrata libertate. Astfelŭ despotismulŭ nu zace în forma statului, ci în principiulŭ lui.«

(Va urma)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 26 Martie. — Camera magnaţilorŭ a primitŭ cele dintêiu patru paragrafe din proiectulŭ de reformă, privitóre la membri, censŭ, indigenĭ, demnitarii bisericescĭ ai confesiunilorŭ, neschimbaţĭ după textulŭ comisiunei de trei. Moţiunea custodelui corónei Vay, cu privire la admiterea tuturorŭ episcopilorŭ, curatorilorŭ superiorĭ ai bisericii evangelice reformate, s'a respinsŭ; de asemenea s'a respinsŭ moţiunea fişpanului Brennerberg, după care între episcopii cei mai vechĭ după rangŭ, respeative curatorĭ superiorĭ sĕ se afle în totŭ casulŭ unŭ episcopŭ séu curatorŭ alŭ bisericiĭ evangelice săsescĭ; s'au respinsŭ şi moţiunile privitóre la admiterea episcopilorŭ titularĭ şi la representarea israeliţilorŭ.

Szeged, 27 Martie. — Ministrulŭ de finanţe a încunosciinţatŭ pe magistratŭ în privinţa construirii unei nouĕ fabrice de tutunŭ (tăbacŭ.)

Pesta, 27 Martie. — Comisiunea financiară a camerei deputaţilorŭ a terminatŭ desbaterea specială a legei casselorŭ postale de economii, primindŭ în esenţă proiectulŭ guvernului.

Zara, 27 Martie. — Erĭ înainte de ameḑĭ la 8 óre părechea princiară de corónă visità bisericile, antichităţile, obiectele demne de vĕḑutŭ. Poporaţiunea i-a adusŭ cele mai cordiale ovaţiunĭ. La 11½ óre înainte de ameḑĭ a plecatŭ.

Fiume, 27 Martie. — Oraşulŭ este sĕrbătoresce decoratŭ pentru primirea părechei princiare de corónă. Sosirea se aşteptă pe aḑĭ la 8 óre diminéţa.

Pesta, 27 Martie. — In procesulŭ de pressă intentatŭ „Pikans-Naptar"-ului, acusatulŭ Alexandru Kont a fostŭ condamnatŭ la o lună închisóre şi 100 fl. amendă.

DIVERSE.

Jidanulŭ trigamŭ din Iaşĭ. — »Liberalulŭ« din Iaşĭ scrie: »Duminecă 10 ale curentei, soţia Nr. 1 a don Juanului evreu, s'a dusŭ la magasinulŭ de tablourĭ ce acesta a deschisŭ în strada Mare, şi i-a declaratŭ că nu va eşi de acolo, până ce iubitulŭ ei soţŭ nu'i va asigura celŭ puţinŭ esistenţa ḑilnică, căcĭ dela sosirea ei din Bucurescĭ nu are cu ce sĕ se hrănescă. Don Juanulŭ nostru, de altfelŭ omŭ pacĭnicŭ, căruia nu-i placŭ scandalurile când e cestiunea de a'şĭ deslega punga, a creḑutŭ de cuviinţă sĕ reclame concursulŭ poliţiei pentru a linişti lucrurile şi a înlătura astfelŭ neplăcuta ocasiune de a căpăta vr'o migrenă, d-sa fiind fórte impresionabilŭ. După sfaturile d-lui comisarŭ, nenorocita femeiă se va mărgini a reclama la d. prim-procurorŭ contra »nevinovatului" ei soţŭ. Acestŭ faptŭ atrăsese în strada Mare unŭ publicŭ atâtŭ de numĕrosŭ în câtŭ, cu tótă lărgimea stradei, circulaţiunea devenise imposibilă. Totŭ în acéstă cestiune primimŭ din Bucurescĭ o scrisóre semnată de unŭ d. V. Ionescu; iscălitura nepărêndŭ autentică, estragemŭ din acéstă scrisóre câte-va relaţiunĭ, care ni se parŭ mai importante: Numitulŭ H. Braunstein este fiulŭ unui croitorŭ numitŭ Iacobŭ Braunstein, totŭ atâtŭ de nemoralŭ ca şi fiulŭ sĕu, care póte fi judecatŭ după traiulŭ ce'lŭ are cu soţia sa. Acestŭ Herman Braunstein a fostŭ în Bucurescĭ în serviciulŭ d-lui Moscu Lewy, de unde, după unŭ timpŭ órecare şi din causa viciilorŭ sale, a fostŭ datŭ afară. In curêndŭ i s'a predatŭ unŭ magasinŭ de manufactură de către d-nii Weinberg & Kisler, în oraşulŭ Craiova, după unŭ timpŭ de 2 lunĭ însĕ elŭ a jefuitŭ pe aceştĭ domnĭ, lăsându-i pe drumurĭ, precum suntŭ şi acuma. După 4 séu 5 lunĭ, d. Braunstein, în unire cu unŭ altulŭ totŭ de soiulŭ sĕu, şi cu unŭ capitalŭ de 2000 lei au deschisŭ unŭ magasinŭ de manufactură, şi după 5 lunĭ e declaratŭ în stare de falimentŭ, cu unŭ pasivŭ de 80,000 lei. Din nenorocire elŭ fù găsitŭ de creditorĭ, care'i secuestrară prăvălia, găsindŭ şi marfă fraudată; elŭ este silitŭ sĕ se învoiască a plăti 25—30%. După câtva timpŭ elŭ dispare din Craiova. Numitulŭ a fostŭ condamnatŭ în anulŭ 1883 la o lună închisóre corecţională şi 1000 lei despăgubirĭ pentru faptulŭ de răpire de minorĭ. Asemenea a abusatŭ de încrederea socrului sĕu de aicĭ, înşelându'lŭ cu 2000 lei daţĭ ca zestre lăsândŭ pe soţia sa în cea mai mare miseriă, luându'i chiar hainile şi totŭ trusoulŭ, pe care le încredinţă infamului sĕu tată; hainile le pórtă astăḑĭ surorile numitului Braunstein.« Nobilulŭ óspe, pe care oraşulŭ nostru îlŭ adăpostesce în sînulŭ sĕu, găsi-va óre şi aicĭ vr'o nouă combinaţiune pentru a'şĭ mări gloria? Sĕ sperămŭ, dér sĕ-i amintimŭ, că Urciorulŭ nu merge de multe orĭ la apă! De nu i s'ar întêmpla acésta tocmai în Iaşĭ, sub ochii frumósei Charlota.«

***

Mare defraudaţiune. — Intr'o casă princiară ce residéză în Viena s'a descoperitŭ o mare defraudaţiune în ḑilele trecute. Paguba causată acuma nu se póte ficsá cu certitudine, dară se dă cu socotéla, că s'ar urcá la sute de mii. Amploiatulŭ necredinciosŭ a rĕposatŭ cu vr'o douĕ séptămânĭ înainte de ce s'a descoperitŭ gestiunea lui criminală. Elŭ stete mai multŭ de 45 de anĭ în serviciile principelui şi ocupă posturĭ însemnate în casa lui. Nu de multŭ fù ridicatŭ la celŭ mai înaltŭ postŭ administrativŭ. După ce a muritŭ acestŭ amploiatŭ, sĕ făcù îndată o revisiune scrupulósă a caselorŭ şi cu acéstă ocasiune sĕ descoperì, că lipsesce în valorĭ de hârtie peste o jumătate de milionŭ de florinĭ. Din hârtiele rĕmase şi din însĕmnările făcute nu s'a pututŭ aflá nicĭ o urmă despre întrebuinţarea acestei sume. Numai după cercetărĭ îndelungate s'a aflatŭ, că o mare parte din hârtiele dependente suntŭ depuse la diverse institute parte ca acoperire pentru speculaţiunile la bursă, parte ca amanetŭ pentru împrumuturĭ primite. Valórea depositelorŭ după cursulŭ actualŭ nu s'a pututŭ eruá pe deplinŭ, aşa că după ce se va face socotélă cu institutele, unde se află depositele, va mai căpătá înapoi principele 130,000 fl. şi prin acésta s'ar mai micşorá suma defraudată. Amploiatulŭ, cum s'a aflatŭ mai în urmă, jucá la bursă cu mare pasiune şi prin aceea s'a ruinatŭ. Trebue sĕ observămŭ, că sumele defraudate nu suntŭ proprietatea casei princiare, ci suntŭ banĭ ai privaţilorŭ, carĭ stau în legătură cu principele şi numai i au depusŭ în casa lui.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 25 Martie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.75
Rentă de hârtiă 5%	93.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.—
Bonurĭ rurale ungare	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—
Bonurĭ rurale transilvane	101.75
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98 50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	119.60
Renta de hărtiă austriacă	83.15
Renta de arg. austr.	83.40
Renta de aurŭ austr.	108 80
Losurile din 1860	139 25
Acţiunile băncei austro-ungare	864 —
Act. băncei de creditŭ ung.	309 75
Act. băncei de creditŭ austr.	300.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
Napoleon-d'orĭ	9.80½
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.60
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 12 Martie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91	—
Renta rom. amort. (5%)	94½	—
» convert. (6%)	89½	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32½	—
Credit fonc. rural (7%)	100½	—
» » (5%)	85¼	—
» » urban (7%)	97¼	—
» » » (6%)	91	—
» » » (5%)	83½	—
Banca naţională a României	1210	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	303	—
« » » Naţională	220	—
Aurŭ	12.¼%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 26 Martie st. n. 1885.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.70	8.75
Argint românesc	8.70	8.72
Napoleon-d'orĭ	9.79	9.80
Lire turcescĭ	11.04	11.06
Imperialĭ	10.02	10.04
Galbenĭ	5.70	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.—
Ruble Rusescĭ	126.—	127.—
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţi cetitori, carĭ vorŭ bine voi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Administraţiunea »Gazetei Transilvaniei.«

Mersulŭ trenurilorŭ
pe inia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căłei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	3.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copşa micĕ	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clujiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Clujiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20		

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşeni	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşeni	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.